

Інноваційний потенціал національної економіки

Касьяненко В.О., к.е.н.

Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

У процесі дослідження сутності інноваційного потенціалу нами було встановлено, що термін «інноваційний потенціал» відносно недавно увійшов до наукового обігу. Разом з тим, у економічній літературі вже сформовано різні підходи до його трактування. Зокрема можна виділити ресурсний, ймовірнісний, емнісний результатний та фрагментарний підходи.

Відповідно до ресурсного підходу «інноваційний потенціал» розглядається як сукупність різних видів ресурсів (матеріальних, фінансових, кадрових, інформаційних, інтелектуальних, науково-технічних та інші), які забезпечують здійснення інноваційної діяльності.

В межах ймовірнісного підходу «інноваційний потенціал» розглядається як сукупність невикористаних, прихованих інноваційних можливостей накопичених ресурсів, що можуть бути задіяні для досягнення інноваційних цілей економічних суб'єктів

Емнісний підхід базується на поєднанні двох вище визначених підходів та розглядає інноваційний потенціал як гранична величина реальних ресурсів та потенційних можливостей, які можуть бути задіяні в інноваційному процесі

Прихильники результатного підходу розглядають «інноваційний потенціал» як здатність економічної системи використовувати існуючі ресурси відповідно до поставлених цілей в сфері інноваційного розвитку.

Фрагментарний підхід полягає у розгляді окремих аспектів інноваційного потенціалу.

Незважаючи на активне використання у економічній літературі, а також у офіційних документах категорії «інноваційний потенціал національної економіки», її визначення у науковій літературі не набуло поширення. Більшість з приведених вище підходів при визначенні інноваційного потенціалу у тій чи іншій мірі стосуються підприємств, а не національної економіки. Саме тому, вважаємо за необхідне викласти авторський погляд на розуміння сутності визначеної категорії. Однак, перш ніж навести визначення окреслимо декілька ключових моментів щодо його формування.

По-перше, відзначимо, що, на нашу думку, інноваційний потенціал національної економіки являє собою складну систему, оскільки включає декілька взаємопов'язаних елементів та має здатність до розвитку.

По-друге, ми цілком погоджуємося з авторами робіт [1, 2] в тому, що основу інноваційного потенціалу складають ресурси.

По-третє, ми наголошуємо на тому, що мало володіти певним набором ресурсів, необхідно бути здатним за необхідності до їх вчасної мобілізації.

По-четверте, на наше переконання, економічна система також має бути готовою до сприйняття цих ресурсів, а отже бути гнучкою та респонсивною. При цьому під респонсивністю ми розуміємо здатність економічної системи до сприйняття цих ресурсів з урахуванням впливу зовнішнього середовища, тобто можливість адаптації до зовнішніх умов.

По-п'яте, він є динамічною системою, оскільки постійно розвивається з урахуванням вимог зовнішнього середовища.

Враховуючи вище викладене, пропонуємо під інноваційним потенціалом національної економіки розуміти складну систему з наявними взаємозв'язками, яка уособлює в собі сукупність наявних у розпорядженні національної економіки інноваційних ресурсів, які на визначеному часовому проміжку можуть бути нею мобілізовані та інноваційних можливосте, сформованих у результаті нагромадження останніх, органічне поєднання яких за умови готовності економічної системи сприйняти їх та ефективно використати сприяє забезпеченню економічного зростання країни.

1. Гришина Л.О., Єфімова Г.В., Гришина Н.В. Оцінка економічного потенціалу регіону при формуванні стратегії його розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/npkntu_e/2011_19/stat_19/16.pdf

2. Федулова Л. І. Інноваційна економіка / Л. І. Федулова. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 87-89.